

POCZTA

Organ Związku Pracowników Poczty, Telegrafu i Telefonów Rzeczyposp. Polskiej
Wychodzi 1 i 15 każdego miesiąca

Nadesłanych rękopisów nie zwraca się.
Każdy rękopis powinien być opatrzony w podpis i dokładnie adres wysyłającego.

Adres Redakcji i Administracji:
Warszawa, Bedarska Nr. 25.
Telefon Nr. 24-29.

Ceny Ogłoszeń. Wiersz milimetry 1 szpalowy lub jego miejsce na ostatniej stronie 50 gr. Panta-
zynie, tabelo o 50% drożej. Szer. strony 3 szpalowy.

1 REŚC: Chcemy żyć! — Czy taką jest rolą powiatowego lekarza. — Z komiteta budowy uzdrowisk. — List otwarty. — Odpowiedź redakcji. — Statut Związku Pracowników Poczty, Telegrafów i Telefonów Rzeczyposp. Polskiej. — Spółdzielczość w wojsku polskim. — Co czytać z zakresu spółdzielczości. — Zamiana. — Ze świata poczty. — Z karty żałobnej. — Uproszczenie manipulacji zleceniowej. — Z życia związku.

CHCEMY ŻYĆ!

W dniu 7 stycznia b. r. Zarząd Główny złożył Panu Ministrowi Poczty i Tel. memoriał treści następującej:

„Personel zatrudniony w służbie pocztowo-telegraficznej i telefonicznej, liczy o gólem niespełna 30.000 osób. Przyjmując pod uwagę, że — na jednego zarabiającego pocztowca przypada przeciętnie po 3 członków rodziny, uznać trzeba, że na utrzymanie Skarbu Państwa (Zarząd Poczty i Telegrafów) znajduje się około 120.000 osób.

Jest rzeczą powszechnie wiadomą, że rezerwowem, dostarczającym Państwu kandydatów do służby pocztowo-telegraficznej, są warstwy niezamożne, można powiedzieć wręcz: warstwy ludności ubogie, jak robotnicy fizyczni, urzędnicy i inni pracownicy umysłowi, drobni rolnicy, rzemieślnicy i t. p., a więc warstwy ludności, utrzymujące się wyłącznie z pracy zarobkowej. Warstwy te, stanowią pokolenie starsze, którego wszelki gospodarcze z lat ubiegłych zostały prawie doszczętnie zrujnowane skutkami wojny światowej. Nie może więc to starsze pokolenie dostarczyć jakiegokolwiek oparcia gospodarczego dla młodszych członków swych rodzin zatrudnionych w służbie pocztowo-telegraficznej, a stąd wynika wniosek, zgodny z rzeczywistością, że uposażenie służbowe personelu poczty i telegrafów, stanowi jedyne źródło utrzymania dla rodzin pocztowców, czyli dla około 120.000 osób.

Z ogólnej liczby około 30.000 pracowników poczty, telegrafu i telefonu, zaledwie niespełna 26.000 osób pobiera uposażenie służbowe według ustawy uposażeniowej dla funkcjonariuszów państwowych i wojska, reszta wynagradzana jest bądź ryczałtowo (agencji pocztowej), — posłańcy przy urzędach VI klasy i agencjach) bądź też systemem dziennie płatnych robotników. Zarówno wynagrodzenie ryczałtowo,

jakoteż stawki wynagrodzeń dziennych niższe są od wynagrodzeń stosowanych w innych działach służby państwowej, a także niższe od stawek uposażeń miesięcznych wynikających z ustawy uposażeniowej.

Uposażenie miesięczne personelu, wynagradzanego na zasadzie ustawy uposażeniowej, wypłacone w dniu 31 grudnia 1927 r., a należne za miesiąc stycznia 1928 wynosiło brutto w szczeblu a:

	dla samop. 1-2	dla samop. 3-4	dla samop. 5-6	dla samop. 7-8
w Warszawie	107.84	182.76	89.87	146.63
XVI	119.20	194.10	99.33	167.76
XIV	136.22	210.93	113.52	175.95
XIII	153.25	228.16	127.71	190.14
XII	170.28	245.19	141.90	204.34
XI	187.31	262.21	156.09	218.53
X	221.36	295.27	184.47	246.50
IX	255.42	330.33	212.85	275.28
VIII	306.50	381.41	255.42	317.85

Gdy się zważy — co zresztą jest Panu Ministrowi dokładnie wiadome — że:

1) przeszło 80 personelu kwalifikowanego jest zaszerogowanych do grup uposażenia od XVI do IX włącznie, a niespełna 20% do grup od VIII-iej w dół;

2) jest większa ilość urzędników, zwłaszcza w Małopolsce, którzy po dwudziestu, a nawet więcej latach służby nieopozakowanej, pobierają uposażenie według X, a nawet według XI grupy;

3) praca pocztowa jest połączeniem pracy fizycznej z pracą umysłową i dlatego wyczerpie organizm ludzki obustronnie, t. j. fizycznie i umysłowo, i w tempie szybszym niż w innych zawodach;

4) minimalne koszty ekonomicznego wyżywienia jednej osoby, wynoszą w Warszawie dziennie 4.20, a całej rodziny, zło-

nej z 4 osób, dziennie 12 złotych, czyli miesięcznie 360 złotych, nie wliczając w to wydatków na konieczne ubranie, bieliznę, obuwie, opał, wydatki szkolne, utrzymania czystości i t. p.;

5) kosztu wyżywienia są w niektórych okolicach wyższe, —

uznać trzeba, że personel poczty i telegrafów nie ma zapewnionego minimum egzystencji życiowej.

Powyższy stan rzeczy trwa już od kilku lat, i dlatego położenie gospodarcze rodzin pocztowców jest rozpaczliwe.

Zarządzenia Pana Ministra w sprawie przesunięć do wyższych grup uposażenia drogą awansów służbowych, przyznane przez Rząd jednorazowego zasiłku w ostatnim kwartale ubiegłego roku, świadczą niewątpliwie o dobrej woli Rządu, jednak zgola nie rozwiązują zasadniczej sprawy: zapewnienia pocztowcom słusznej gospodarczej podstawy istnienia i rozwoju.

Nie wierzymy, iżby leżało w interesie Państwa, aby grupę ofiarnych pocztowców, bez których sumiennej i świadomej celu synchronicznej pracy nie można sobie wyobrazić ani porządku w Państwie, ani rozwoju gospodarczego, ani rozwoju kulturalnego jego ludności; bez których pracy żaden z najwyższych celów Państwa nie byłby osiągalny — aby tę grupę wraz z rodzinami należało trwale utrzymywać na najniższym stopniu życiowej całego społeczeństwa.

Otrzymawszy kilkakrotnie zapewnienia Pana Ministra, a także i innych członków Rządu, że zażalenia nasze na dysproporcję między wartością pracy a płacy są słuszne, a postulaty nasze uzasadnione, nie możemy zrozumieć, w imię jakiej doktryny ekonomicznej Państwo nie zapewnia pracownikom poczty, telegrafu i telefonu należnej im egzystencji życiowej, pomimo że

posiada już w obecnym momencie potrzebne ku temu środki.

Alarmy w formie sprawozdań, rezolucyj i informacji ustnych, nadochodzące z wszystkich prawnie stron do podpisanego Zarządu Głównego świadczą o wzroście zniecierpliwienia między pracownikami poczty i telegrafu, spowodowanego brakiem środków do utrzymania. Alarmy te, jakoteż własne nasze przeświadczenie o istotnej nędzy, jaka panuje między pocztowcami, zmusza nas zwrócić się niniejszym do Pana Ministra z prośbą:

- 1) o łaskawe zreferowanie powyższego faktycznego stanu rzeczy Wysokiej Radzie Ministrów;

- 2) o łaskawe, spowodowanie jaknaj-szybszej rewizji polityki Rządu odnośnie położenia gospodarczego pracowników poczty, telegrafu i telefonu, i warunków ich pracy;
- 3) o łaskawe wydanie doroznych podwyżek uposażeń, by budżety rodzinne pocztowców w miesiącu bieżącym i następnych mogły być utrzymane w równowadze.

W Warszawie, dnia 7 stycznia 1928 r.

Za Zarząd Główny:

Prezes:

(—) Paweł Szczurek.

Sekretarz:

(—) Józef Stangreciak

CZY TAKĄ JEST ROLA POWIATOWEGO LEKARZA

Ogół kolegów krakowskich przygłada się z oburzeniem na nieślychany fakt zlekceważenia życia ludzkiego przez lekarza powiatowego. Listonosz mianowicie, zajęty w gł. urzędzie pocztowym w Krakowie, niejaki Wiśniewski zapadł na zdrowiu i lecie z r. tak dalece, że mu ordynujący lekarz zakładowy polecił pozostać w domu. Po trzech tygodniach chorowania wysłała go dyrekcja poczt do zbadania stanu zdrowia do starostwa. Ku zdumieniu wszystkich, orzekł fizyk t. zn. lekarz powiatowy, że Wiśniewski jest zdrow i może pełnić obowiązki służbowe.

Na tem kończy się pierwszy akt dramatu. W drugim zagroziła zaś dyrekcja Wiśniewskiemu dyscyplinarką, jeżeliby się bezwzględnie nie zgłosił do służby — no i Wiśniewski do służby poszedł.

Wylania się zapalenie poci przelozona władza wysłała go do fizyka jeżeli: 1) każdy kolega Wiśniewskiego dobrze wiedział o jego groźnym stanie, 2) sama zaś miała orzeczenie państwowego lekarza zakładowego? Bezdużnemu więc biurokratyzmowi stało się zadość — Wiśniewski, który po 3-tygodniowej kuracji czuł polepszenie, zgłosił się do służby — w dniu zaś 29 grudnia z r. został odwołany do szpitala Bonifratrów ze względu na konieczność izolowania dzieci. Wiśniewski posiada bowiem rodzinę. Sprawdzono zaś u niego otwartą gruźlicę w zaawansowanym stanie.

Zdumienie zbiera w piersi na myśl, że lekarz, który ma być kwiatem służby samarytańskiej, emanacją idei miłości bliźniego, może zlekceważyć i swoje poślanictwo i życie człowieka. Wiśniewski, który, zamiast nadal się leczyć, zmuszony został w jesieni szarzyć życie po ulicach od domu do domu z listami, leży w szpitalu w stanie pogrążonym. Orzeczenie wie fizykatu, iż jest on zdrowym ktoś wie czy nie było podpisana na chorego wyrok śmierci. Jak nie drgnęła ręka lekarzowi, gdy miał takie orzeczenie pisać o poważnej zagrożeniu ojcu rodziny. A chociażby to był i niczłowiek, to czyż człowiek nie ma prawo do ratowania życia? — lekarz zaś czyż nie jest na to, by mu ten ratunek ułatwić? Nie wspominamy o tem, że i u lekarzy powinna istnieć solidarność zawodowa. Gdy więc jeden lekarz orzeka zapartywa-

nie, "chory", to panu fizykowi wypada co najmniej zadać sobie pracy i to uczciwej pracy nad sprawdzeniem istotnego stanu rzeczy. Czyż fizyk ma być już tylko naganiaczem? Czy ma się koniecznie sprawdzić satyryczne przysłowie: "medicus medicis lupissimus?"

Apelujemy do Wydziału zdrowia w ministerstwie spr. wewn., by się zajął tą sprawą gorliwie. Jeżeli wolno wytaczać dyscyplinarkę ludziom za to, że sobie inny guzik przyszyli do munduru, to fakt powyższy jest tak o pomście do nieba wolaającym, że się domagamy wytoczenia temu panu, który orzeczenie owo o Wiśniewskim wydał, najsurowszego śledztwa i przykładnego ukarania go. Niechaj się dowie, że w Polsce nie wolno jest lekceważyć życia pracowników, którzy z całym poświęceniem oddają państwu mroźną pracę. Wiśniewski był zaś mroźną cichą, pracującą bez rozgłosu i z całym zaparciem siebie. Jedno należy się ze śledztwem śpieszyć, by można było chorego jeszcze przesłuchać, by przed śledztwem nie uciekał zeń życie.

Z KOMITETU BUDOWY UZDROWISK

Za sprzedane nalepki wpłynęło dotychczas na konto 14048 zł. 210.000. Kwota wymieniona znajduje się na książeczce oszczędnościowej w P. K. O., celem lepszego oprocentowania.

Jest to bezspornie suma poważna, która dzisiaj przekonywuje każdego, że budowa Uzdrowiska to nie mrzonka, nie pobożne życzenie, lecz konkretny projekt, który powoli, lecz systematycznie będzie realizowany.

I wszyscy koledzy i koleżanki, którzy od samego początku akcji z zapalem wzięli się do pracy, mają podwójne zadowolenie, raz, że mieli wiarę w powodzenie sprawy i drugie — zadowolenie spełnionego obowiązku.

Niestety, nie wszyscy w naszych szeregach rozumieją powagę i wielkość budowy uzdrowisk. Z przykrością musimy stwierdzić, że całe setki urzędów, a osobliwie agencje, zupełnie akcją sprzedaży nalepek nie interesują się.

Niejednokrotnie w imieniu Komitetu apelowałem do kolegów w tych urzędach, gdzie efekt ze sprzedaży nalepek był bardzo mały i z przemienną stwierdzam, że zawaze skutek był dodatni.

To też i obecnie z racji przedłużenia akcji sprzedaży naszych nalepek do końca czerwca r. b. ponownie proszę kolegów osobliwie w tych urzędach, gdzie sprzedaż na Uzdrowiska dotychczas nie była sprężana, aby spełnić koleżeńską obowiąz. Niechaj sobie każdy dobrze uprzytomni, że tylko raz obecnie ma możliwość swym wysiłkiem przyczynić się do rychłego powstania Uzdrowiska i tego naprawdę humanitarnego obowiązku nie powinien z iedbać.

Sama akcja budowy przedstawia się w ten sposób, że Komitet zastawia się nad wyborem miejsca pod budowę Uzdrowiska i kupnem parceli.

Jednocześnie złożone zostało podanie do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych z prośbą o wydzierżawienie, lub też sprzedaż na dogodnych warunkach parceli w miejscowościach podgórskich, posiadających warunki klimatyczne leczenia, uczyniono to z tego względu, aby zaoszczędzić, jaknajwięcej na kupnie parceli, gdyż grunta w miejscowościach podgórskich są bardzo drogie.

Następnie Komitet również zwrócił się z prośbą do Związku Przeciwniczyższego, aby dopomógł Komitetowi w zwolnieniu konferencji, składającej się ze specjalistów lekarzy, znających na polu walki z gruźlicą w celu wydania fachowej opinii, w jakiej miejscowości należy Uzdrowisko budować, jak również w celu ustalenia wytycznych dla architektów przy opracowaniu planów budowy.

Wyniki konferencji podamy w następnym numerze Poczty.

Jaskulski,

LIST OTWARTY

Od Tow. Wzsl. Pomocy Uczniów Uniw. Jagiellońskiego otrzymaliśmy z prośbą o ogłoszenie następujący list otwarty:

Do wszystkich b. członków Towarzystwa Wzajemnej Pomocy Uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, którzy z jakichkolwiek przyczyn, swych pożyczek z czasów studiów akademickich dotąd nie wyrównali,

Zarząd T-wa zwraca się tą drogą i prosi, aby zechcieli podawać swoje adresy do Zarządu, ul. Jabłonowskich 10-12, celem uregulowania rachunków. Obecny Zarząd, przypominając humanitarne zadania wobec swych członków i związane z temi zadaniami potrzeby finansowe, ma prawo liczyć na pełne uiszczenie i poparcie pod każdym względem ze strony b. członków T-wa, którzy teraz swoje stanowiska zawdzięczają do pewnego stopnia pomocy materialnej naszej prastarej instytucji.

Zarząd.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Koł. Osada—Przeworski. Sprawa, o którą Wam chodzi, leży w wyłącznej kompetencji lwowskiej Dyrekcji Poczty. Pomocy zwiazkowej udzielił Wam może jedynie nasz lwowski Zarząd Okręgowy.

Koł. Antoni Hench. Kraków. Zalaświe sprawo o którą Wam chodzi w liście z 10.11.27, może tylko Dyrykt Kraków. Minop nie może wkroczyć z powodów zasadniczych. Zwróćcie się do Zarz. Okręgowego.

Pr. Straciło-Kosowski, Młoczek. Związek zapomógł pieniężnych nie udzielił, gdyż nie ma na to funduszy.

STATUT ZWIĄZKU

PRACOWNIKÓW POCZT, TELEGRAFÓW I TELEFONÓW RZECZYPOSP. POLSKIEJ

NAZWA I CHARAKTER ZWIĄZKU

Art. 1. Nazwa Związku brzmi: „Związek Pracowników Poczty, Telegrafów i Telefonów Rzeczypospolitej Polskiej”. Związek jest stowarzyszeniem czysto zawodowym. Siedzibą jego jest Warszawa. Objemuje on działalność całej Państwa Polskiego, przy zachowaniu miejscowych przepisów o stowarzyszeniach.

CEL ZWIĄZKU

Art. 2. Zadaniem Związku jest skupienie wszystkich pracowników poczty, telegrafów i telefonów całej Rzeczypospolitej Polskiej celem obrony ich interesów ekonomicznych i zawodowych, zgodnie z wymaganiami służbowymi i przepisów służbowych, oraz celem samopomocy moralnej i materialnej.

Art. 3. Związek udziela członkom pomocy i pomocy prawnej w sprawach wynikających ze stosunku służbowego, zakłada wszelkiego rodzaju kooperatywy, kasy ubezpieczeń, oszczędnościowe, zapomogowe — z zachowaniem obowiązujących w tej mierze przepisów, urzęda dla członków kuchnie i składnie towarów, organizuje sądy koleżeńskie, zwołuje zgromadzenia i konferencje, urządza odczyty, kursy i pogadanki naukowe, wydaje pisma i podręczniki fachowe i t. d. Związek zadba również do tego, aby Państwo budowało dla pracowników poczty, telegrafów i telefonów i ich rodzin lecznice, schroniska i t. d. Związek zakłada pensjonaty, czytelnie, biblioteki i t. p., wreszcie urządza zebrania towarzyskie, koncerty, przedstawienia i t. d.

Dla urzeczywistnienia powyższych celów z zachowaniem obowiązujących przepisów prawnych Związek może:

- wnosić do władz Państwa, oraz poczty i telegrafów zarówno centralnych jak i miejscowych, petycje i memorjały, i wysyłać deputacje;
- wydawać czasopisma zawodowe i inne publikacje, współpracować w czasopiśmie innych;
- utrzymywać stosunki ze Związkami i Towarzystwami o podobnych celach, popierać je, i przystępować do Związków, zrzeszających osoby prawne.

ATRYBUCJE ZWIĄZKU

Art. 4. Związek występuje w obronie wszelkich spraw służbowych, życzeń i zażaleń ewych członków wobec władz Państwa, oraz poczty i telegrafu, zarówno centralnych jak i miejscowych.

CZŁONKOWIE

Art. 5. Członkowie dzielą się na rzeczywistych i nadzwyczajnych. Członkami rzeczywistymi Związku mogą być tylko pełnoletni, stał pracownicy poczty, telegrafów i telefonów. Członkami nadzwyczajnymi Związku mogą być niepełnoletni, prowizorzy i kontraktowi pracownicy poczty, telegrafów i telefonów. Pracownik nabywa prawa członka Związku po pi-

semennym ogłoszeniu, uiszczeniu przepisanych składek i przyjęciu przez Zarząd Główny Związku.

Każdy członek może ze Związku wystąpić po wniesieniu pismnego zgłoszenia w Zarządzie Głównym Związku. Pracownicy zajęci na liniach objętych stanem wojennym, lub będących pod zarządkiem wojskowym, przestają na ten czas być członkami Związku.

Art. 6. Członek Związku opłaca:

- jednorazowe wpisowe w wysokości 1 zł. 20 gr., oraz składkę miesięczną w wysokości 2 zł.
- w wyjątkowych wypadkach jednorazowe składek.

Składki miesięczne oraz jednorazowe składki nie mogą być członkom zwracane.

Art. 7. Związek zastrzega sobie w miarę dyktowanych stosunkami drożyznami potrzeb możliwość przedstawiania walnemu zjazdowi delegatów wniosków w sprawie ewentualnego podwyższenia, lub obniżenia składek miesięcznych.

PRAWA CZŁONKÓW

Art. 8. Członek rzeczywisty korzysta ze wszystkich świadczeń Związku określonych w niniejszym statucie, oraz ze wszystkich w ogóle urządzeń Związku, o ile zastosuje się do ewentualnych regulaminów dodatkowych tych urządzeń, bierze udział w walnych zgromadzeniach z głosem decydującym, którego nie może przekazać innej osobie, nadto ma prawo czynnego i biernego wyboru.

Członek nadzwyczajny korzysta z tych samych praw, co członek rzeczywisty, z wyjątkiem prawa czynnego i biernego wyboru.

OBOWIĄZKI CZŁONKÓW

Art. 9. Każdy członek jest obowiązany stosować się do postanowień statutu Związku, regulaminu urządzeń związkowych, oraz do wszystkich uchwał walnych zgromadzeń, Zarządu Głównego i jego instytucji, o ile uchwały te nie sprzeciwiają się ogólnym przepisom pocztowym, oraz interesom Państwa.

ORGANIZACJA ZWIĄZKU WŁADZE ZWIĄZKU

Art. 10. Władzami Związku są: Walne Zjazdy Delegatów Kół Miejskowych. Zjazdy Okręgowe. Walne Zgromadzenia Kół Miejskowych. Zarząd Główny Związku. Zarządy Kół Okręgowych i Miejskowych, oraz Komisje Rewizyjne tychże Zarządów.

KOLA MIEJSKOWE

Art. 11. Podstawą organizacji Związku są Kola Miejskowe, powstające w miejscowościach, wskazanych przez Zarząd Główny Związku, a liczących przynajmniej 100 członków. Urzędy z mniejszą ilością członków przyłączone są do większych urzędów przez Zarząd Główny Związku. W specjalnych wypadkach może Zarząd Główny Związku udzielić zwolenia na założenie Koła o liczbie członków niżej 100. Kola Miejskowe mają

autonomię w sprawach czysto lokalnych, nie wkraczających w kompetencje Okręgowego i Zarządu Głównego Związku, we wszystkich zaś sprawach ogólnych stosują się do dyrektyw Zarządu Głównego.

Na wydatki Kola Miejskowe otrzymują po 30 gr. z miesięcznej składki członków Kola.

Art. 12. Walne zgromadzenie Kola Miejskowego wybiera:

- Zarząd Kola złożony z prezesa i przynajmniej 4 członków (z zastępców);
- komisję rewizyjną z 3 członków i 2 zastępców.

Wszystkie uchwały walnych zgromadzeń Kół Miejskowych mają być przedstawione w odpisie zarządom Okręgowemu i Głównemu.

ZARZĄDY OKRĘGOWE

Art. 13. Zarządy Okręgowe powstają w siedzibach dyrekcji pocztowych. Zarządy Okręgowe mają autonomię w sprawach dotyczących miejscowych kół w okręgu danej dyrekcji, kompetencje ich określają regulaminy opracowane przez Zarząd Główny Związku. Na wydatki lokalne Zarządy Okręgowe otrzymują z miesięcznej składki członków kół miejscowych danego okręgu 20 gr.

Art. 14. Doroczny zjazd delegatów zarządów kół miejscowych jednego okręgu wybiera Zarząd Okręgowy, złożony z prezesa i przynajmniej 6 członków (4 zastępców) i komisję rewizyjną z 3 członków (2 zastępców).

Wszystkie uchwały Zjazdu delegatów zarządów kół miejscowych okręgu danej dyrekcji powinny być przedstawione w odpisie Zarządowi Głównemu Związku.

WALNY ZJAZD DELEGATÓW KÓŁ MIEJSKOWYCH

Art. 15. Na doroczny Zjazd delegatów kół miejscowych Związku, kola miejscowe wybierają delegatów bezpośrednio w stosunku 1:200 absolutną większością głosów. Zarząd Główny zwołuje walny zjazd delegatów najpóźniej w aszef tygodnia po upływie roku administracyjnego.

Zadania walnego Zjazdu są następujące:

- wysłuchanie sprawozdania z działalności Zarządu Głównego, oraz sprawozdania kasowego;
- sprawozdanie z działalności i stanu finansowego wszelkich instytucji stworzonych przez Związek;
- udzielenie lub odmówienie Zarządowi Głównemu absolutorium;
- wybranie na przeciąg roku Zarządu Głównego, zastępców, oraz komisji rewizyjnej;
- wydanie decyzji co do wysokości składek, świadczeń dla członków instytucji istniejących przy Związku, wybór organów kierowniczych względnie członków tych instytucji;
- przyjmowanie lub oddalanie funkcjonariuszów Związku.

Termin walnego zjazdu ma być podany do wiadomości członków najmniej na 4 ty-

*) Patrz uzupełnienie na końcu statutu.

godnie przed tem w drodze okólnika do wszystkich kół miejscowych i okręgowych.

Koszta na zjazd walny ponosi Zarząd Główny Związku.

Uchwały Zarządu zapadają większością głosów prócz wypadków przewidzianych w art. 24, 25 i 28.

ZARZĄD GŁÓWNY ZWIĄZKU I KOMISJA REWIZYJNA

Art. 16. Zarząd Główny Związku składa się z 23 członków (2 zastępców) wybranych z spośród grona członków Związku. Do załatwienia bieżących spraw wyłania Zarząd ze swego grona wydział wykonawczy, złożony z prezydium, do którego wchodzi: prezes, trzech zastępcy prezesa, dwaj sekretarze i dwaj skarbnicy.

Wydział wykonawczy zdaje ze swych czynności sprawę przed całym Zarządem na posiedzeniach plenarnych, zwoływanych nie rzadziej niż raz na kwartał.

W razie potrzeby może wydział wykonawczy zwołać Zarząd Główny względnie powołać jego poszczególnych członków w terminach krótszych. Uchwały Zarządu Głównego zapadają zwykłą większością głosów. Do reprezentowania i podpisywania są uprawnieni prezes lub jeden z jego zastępców, oraz jeden z sekretarzy.

ZAKRES DZIAŁANIA ZARZĄDU GŁÓWNEGO

Art. 17. Do zakresu działania Zarządu Głównego należą:

- poruszenie i załatwienie wszelkich spraw Związku;
- wnoszenie memoriałów i petycji, wyznaczanie i wysyłanie delegacji oraz porozumiewanie się z władzami w sprawach całego Związku;
- zarząd fundusami Związku;
- nadzór nad działalnością kół i rozstrzyganie spraw oddanych mu drogą instancji przez poszczególne Kola;
- przyjmowanie członków i zawieszanie ich w prawach z zastrzeżeniem kompetencji Walnego Zjazdu Delegatów Kół Miejskowych;
- zwoływanie walnych zjazdów delegatów kół miejscowych oraz przedkładanie im rocznych sprawozdań;
- udzielenie pomocy materialnej członkom w ramach zakreslonych budżetem Związku.
- urządzanie zebrań, pogadanek i oddziwoń;
- decyzja co do utrzymania stosunków względnie przystąpienia do Związków i Towarzystw o celach tych samych lub podobnych;
- inicjatywa i współudział we wszystkich akcjach, wszczętych na rzecz Związku i dla dobra członków;
- przyjmowanie lub oddalenie funkcjonariuszów Związku.

Art. 18. Komisja Rewizyjna przy Zarządzie Głównym składa się z pięciu członków (2 zastępców). Zadaniem Komisji Rewizyjnej jest badać księgi i kasy, a o wyniku rewizji zdawać sprawę Zarządowi, względnie Walnemu Zjazdowi, z odpowiedniami wnioskami.

Komisja Rewizyjna na również obowiązek badać księgi i kasy wszystkich kół i instytucji Związku, nadto w razie potrzeby, może złożyć do Zarządu Głównego

wniosek, aby zwołać nadzwyczajny walny Zjazd delegatów.

NADZWYŻAJNY WALNY ZJAZD DELEGATÓW

Art. 18. Nadzwyczajny Walny Zjazd, zwołuje Plenarny Zarząd Główny absolutną większością członków Zarządu Głównego, w wyjątkowych wypadkach, lub gdy tego zażąda Komisja Rewizyjna, albo powołania Kół Miejskowych, podając powód i cel zwołania nadzwyczajnego zjazdu.

W tym wypadku Nadzwyczajny Walny Zjazd musi być zwołany najpóźniej do dwóch miesięcy od dnia wniesienia żądania.

SĄD POLUBOWNY

Art. 20. Spory wynikłe pomiędzy członkami Związku lub członkami a Zarządami, rozstrzygają sądy polubowne (koleżeńskie), przyczem każda strona wybiera sobie sędziów w liczbie nie więcej jak 3, ci zaś wybierają superarbitra.

KOMISJE HUMANITARNE I PRZEDSIĘBIORSTW

Art. 21. Istniejące przy Związku Komisje i Sekcje działają na podstawie regulaminów, zatwierdzonych przez Walny Zjazd Delegatów.

PÓMOC PRAWNA

Art. 22. W sprawach wynikłych ze stosunku służbowego, członek ma prawo żądania bezpłatnej pomocy i obrony prawnej (porady prawnej). Prośby członków o obronę prawną rozpatruje Zarząd Kola i przedstawia odpowiedni wniosek Zarządowi Głównemu, który ostatecznie decyduje.

MAJĄTEK ZWIĄZKU

Art. 23. Związek jest osobą prawną i tym samym może posiadać wszelki majątek ruchomy i nieruchomy.

Majątek Związku, którym zarządza Zarząd Główny tworzą:

- wpisy i składki członków, oraz jednorazowe składki nadzwyczajne;
- procenty od kapitałów;
- legaty i zapisy;
- zyski z przedsiębiorstw i wydawnictw oraz wszelkie inne wpływy;
- nieruchomości i ruchomości.

Rachunkowość jest prowadzona zgodnie z przepisami prawa i przyjemi zwyczajami.

WYBORY

Art. 24. Wybory do wszystkich władz Związku odbywają się absolutną większością głosów. Wszystkie władze urzędują przez jeden rok.

W razie ustąpienia członka z jakiegokolwiek władz Związku, obowiązki jego obejmuje zastępca.

ZMIANA STATUTU

Art. 25. W razie potrzeby statut niniejszy może być zmieniony przez Walny Zjazd większością 2/3 głosów obecnych delegatów. Zmiany muszą być zatwierdzone przez odpowiednie władze państwowe.

WYKRESLENIE CZŁONKA ZE ZWIĄZKU

Art. 26. Członkowie wydalenici ze służby lub dobrowolnie występujący z instytucji pocztowo-telegraficznej, przestają być

członkami Związku; ewentualne ich pretensje do poszczególnych instytucji Związku będą określały regulaminy tych instytucji.

Wykluczyć członka ze Związku ma prawo wyłącznie tylko Zarząd Główny, od którego uchwały może jednak członek odwołać się do decyzji walnego zjazdu delegatów.

Członek Związku zalegający ze składkami miesięcznymi przez przeciąg trzech miesięcy po sobie następujących, zostaje pozbawionym wszelkich praw członka. Ponowne przyjęcie może nastąpić po uiszczeniu zaległych składek.

Art. 27. Emeryci mogą pozostawać nadal członkami Związku, przyczem korzystają tylko z prawa do świadczeń Związku.

ROZWIĄZANIE ZWIĄZKU

Art. 28. Rozwiązanie Związku może nastąpić tylko na podstawie uchwały 2/3 delegatów walnego zjazdu, reprezentujących najmniej 2/3 ogólnej liczby członków.

Walny Zjazd decyduje wówczas również ilością 2/3 o tem, na jaki cel ma być przekazany majątek Związku.

LEGITYMACJE I PIECZĘCE

Art. 29. Członkowie Związku otrzymują legitymacje, stwierdzające ich przynależność do Związku. Zarządy Związku posiadają pieczęcie z następującymi napisami. 1. „Związek Pracowników Poczty, Telegrafów i Telefonów Rzeczypospolitej Polskiej”. 2. „Kolo Miejskowe..... (Zarząd Okręgowy) Związek Pracowników Poczty, Telegrafów i Telefonów Rzeczypospolitej Polskiej”.

Na zasadzie postanowienia Komisarzy Rządu na m. st. Warszawę, z dn. 9 kwietnia 1927 r. Nr. BP. 22193 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 105 stowarzyszenie pod nazwą Związek Pracowników Poczty, Telegrafów i Telefonów Rzeczypospolitej Polskiej.

Warszawa, dn. 9 kwietnia 1927 r.

KOMISARZ RZĄDU
na m. st. Warszawie

WL. JAROSZEWICZ

Do artykułu 5 Statutu Kongres warszawski w roku 1927 uchwalił następującą poprawkę i regulamin, wyjaśniając sposób nadawania tytułów honorowych. Uchwała Kongresu jest obowiązująca.

Zmienia się artykuł 5-ty Statutu Związku, który w ustępie pierwszym otrzymuje następujące zmienione brzmienie:

„Członkowie dzielą się na rzeczyw., nadzwyczaj. i honorowych. Członkami rzeczywistymi Związku mogą być tylko pełnoletni, stali pracownicy poczty, telegrafów i telefonów. Członkami nadzwyczajnymi Związku mogą być niepełnoletni, prowizoryczni i kontraktowi pracownicy poczty, telegrafów i telefonów. Członkami honorowymi mogą być zarówno pracownicy w służbie osobnej, jak i w stanie spoczynku lub też osoby stojące poza instytucją pocztowo-telegraficzną. Sposób mianowania członków honorowych, oraz ich prawa i ob-

bowiązki określa regulamin uchwalony na walnym zjeździe delegatów kół miejscowych.

Pracownik nabywa prawa członka Związku po pisemnym zgłoszeniu, ubezpieczeniu przepisanych składek i przyjęciu przez Zarząd Główny Związku.

REGULAMIN

mianowania oraz prawa i obowiązków członków honorowych Związku Pracowników Poczty, Telegrafów i Telefonów Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 1. Na zasadzie artykułu 5-go Statutu Związku, Plenarny Zarząd Główny, bądź z własnej inicjatywy, bądź na skutek wniosku podległych mu organów związkowych, może nadawać godności członków honorowych tym osobom, zarówno z pośród pracowników w służbie czynnej lub będących w stanie spoczynku, jak również stojących poza instytucją pocztowo-telegraficzną, które położyły wybitne zaślęgi dla dobra organizacji.

Jednak tytuły honorowe na członków Prezydium Zarządu Głównego Związku nadaje wyłącznie Kongres na wniosek Zarządu Głównego.

Art. 2. Przy nadawaniu godności członka honorowego może jednocześnie Plenarny Zarząd Główny uwzględnić stanowisko, które członek honorowy piastował w organizacji i pozostawić mu ten tytuł, jako łączną godność honorową, np. honorowego prezesa, wice-prezesa Zarządu Głównego, Okręgowego, Koła Miejsowego i t. p.

Art. 3. Godności honorowe nadawane są dożywotnio i mogą być unieważnio-

ne jedynie na skutek pisemnego zerwania się tego tytułu przez samego członka, lub też z powodu ujawnienia tryzających danego członka czynów sprzecznych z pojęciem honoru lub interesem organizacji.

Art. 4. W wypadkach przewidzianych w artykule 3-cim niniejszego regulaminu, Plenarny Zarząd Główny może zawiesić godność honorową danej osoby, przyczem osoba dotknięta takim postanowieniem ma prawo odwołać się do najbliższego Zjazdu Delegatów Kół Miejsowych. Aż do ewentualnej zmiany takiego postanowienia przez Walny Zjazd Delegatów, uchwała Zarządu Głównego jest prawomocna.

Art. 5. Członek honorowy korzysta bezpłatnie z wszystkich świadczeń i urządzeń związkowych oraz ma prawo udziału z głosem doradczym we wszystkich walnych zgromadzeniach, posiedzeniach i zjazdach w zależności od piastowanej godności honorowej.

Art. 6. Członek honorowy obowiązany jest stosować się do postanowień Statutu Związku i wynikających stąd uchwał Zarządu Głównego i innych organów związkowych oraz podporządkować się regulaminom urządzeń związkowych, z zachowaniem praw przewidzianych w art. 5-ym niniejszego regulaminu.

Art. 7. Członek honorowy otrzymuje legitymację stwierdzającą jego przynależność i charakter związkowy (art. 29 Statutu Związku) oraz odpis niniejszego regulaminu określający jego prawa i obowiązki związkowe.

Art. 8. Regulamin niniejszy wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia go przez Walny Zjazd Delegatów Kół Miejsowych.

i 12 innych wytwórni, a prócz tego prowadził ogółem 111 świetlic, herbaciarni, fryzjerni, czytelni i t. p.

Czysta nadwyżka wyniosła 828,464 zł, z czego przeszło 20 proc. na cele kulturalne.

Jeszcze poważniej w wynikach gospodarczych przedstawiają się bilanse trzech dużych spółdzielni okręgowych (Lublin, Lwów i Brześć n/B.), oraz „Wojskowe Zjednoczenia Spożywcze” w Warszawie, które wykazały razem przeszło 2,5 miliona obrotu.

W 12 spółdzielniach mieszkaniowych było ogółem 827 członków, wybudowały one 103 domy ze 195 mieszkaniami, na przestrzeni 146,9 ha. Koszty budowy w roku 1926 wynosiły 1,259,800 zł.

W skład prezydium Związku Rewizyjnego Spółdzielni Wojskowych wchodził Gen. Dyr. Minkiewicz, przewodniczący plnk. Dr. Garbusiński, plk. inż. Hezko, jako zastępcę przewodniczącego i kpt. Wierzbicki jako sekretarza. Sekretariat Związku Rewizyjnego i redakcja spoczywa w rękach kpt. Inlendera. Wszystko to dobrych przekonaniach kooperatyści, niekiedy z wieloletnią praktyką w tym dziale z „cywilna”. To też ze względu na swoją działalność oświatową i przygotowywanie szeregiem mas żołnierskich do pracy społecznej - gospodarczej jest kooperacja w wojsku polskim czynnikiem niezmierznie dodatnim, demokratyzującym, uczącym wyższych form gospodarki społecznej i jako takiej, życzyć jej należy jak najpomyślniejszego rozwoju bez względu na to, czy jesteśmy pacyfistami czy nie i czy ideał powszechnego rozbrojenia i pokoju, nad którym wszak już obgaduje jedna z sekcji Ligi Narodów, uważamy za bliski, czy jeszcze daleki do realizacji.

SPÓŁDZIELCZOŚĆ W WOJSKU POLSKIM

Szerzej publiczności pewnie nie jest wiadomym, że Polska jest jedynym krajem na świecie, posiadającym samodzielnie, rozciągającą się na cały kraj jednolitą organizację spółdzielczą spożywców w armii. Organizacja polega na tem, że przy każdym pułku przy baonach Korpusu Pogranicza i większych garnizonach istnieją samodzielnie, na zasadach ogólnej Ustawy o Spółdzielniach funkcjonujące spółdzielnie spożywców do których należą formalnie członkowie korpusu oficerskiego i zawodowi podoficerowie, a czynią zakupy i korzystają z całego dorobku prac kulturalno - oświatowych także szeregowi niezawodowi. Spółdzielni takich było w dniu 1 stycznia 1927 r. ogółem 238. Prócz tego do Związku należało 12 spółdzielni mieszkaniowych — razem 250 spółdzielni. Liczba, jak na stosunki wojskowe - imponująca. Wszystkie one należą do Związku Rewizyjnego Spółdzielni Wojskowych, który rozciąga nad nimi opiekę instrukcyjną, prowadzi na ich terenie prace kulturalno - oświatową i wydawnicze czasopiśmiem „Społem — Wojskowy Przegląd Spółdzielczy”. Działalność handlową Związek Rewizyjny sam nie prowadzi, gdyż na podstawie specjalnej umowy wszystkie spółdzielnie wojskowe zaopatrują się w towar w Hurtowni Związku Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej i jego Oddziałach prowincjonalnych.

Związek ten wydaje też co rok szczegółowe sprawozdanie z działalności swojej i zrzeszonych w nim spółdzielni wojsko-

wych. W pierwszych dniach grudnia b. r., w 5 lat od chwili założenia Związku, wyszło właśnie z druku najnowsze takie sprawozdanie na dzień 1 stycznia 1927 r., z którego z przyjemnością czerpiemy dane następujące:

200 spółdzielni pułkowych, które nadślały sprawozdanie szczegółowe i bilans roczne, liczyły formalnych członków 37,201, nie licząc owych dziesiątków tysięcy kupujących szeregowych w służbie czynnej, którzy ze względów formalno-wojskowych nie mogą być członkami faktycznymi lecz związani są ściśle ze spółdzielczością wojskową. Zatrudniały one ogółem 671 pracowników.

Kapitał obrotowy wynosił 3,577,371 zł., co stanowi na jedną spółdzielnię przeciętnie około 18,000 zł. Jak solidnie spółdzielnie te pojmują wyższe cele kooperacji, świadczy fakt, że z powyższej sumy 3,5 miliona przypada na fundusze społeczne blisko 600,000 zł. Nie jest więc nasza spółdzielczość wojskowa tylko prostą kaptanką handlową, nie jest prostą rozdzielnią, lecz świadomą organizacją społeczną, działającą według zasad spółdzielczych. Na prace oświatowe (biblioteki, czytelnie, teatry, sport i t. p.) wydwały spółdzielnie te w r. ub. 300,000 zł.

Obroty (suma towarów sprzedanych) za rok 1926 wynosiła około 25 milionów złotych.

Prócz sklepów spożywczych spółdzielnie pułkowe posiadały 2 piekarnie, 13 marni, 17 warsztatów szewsko-krawieckich

CO CZYTAĆ Z ZAKRESU SPÓŁDZIELCZOŚCI

(wydanie Zw. Sp. Rz. p., Warszawa, ul. Grażyńska 13).

Książka ta nie jest jakimś zwykłym katalogiem handlowym. Jest to raczej swego rodzaju mały poradnik dla samouków z dziedziny kooperacji i nauk pokrewnych (ekonomia, socjologia, historia ruchów społecznych i t. p.), w którym około 140 książek z tej dziedziny zostało podanych (przez doskonałego znawcę przedmiotu) szczegółowemu rozpatrzeniu co do ich wartości samokształceniowej i ułożono prace te według działów, podano wszędzie ich treść, tak, iż każdy, korzystający z tego katalogu, będzie mógł sobie dobrać dla swej pracy samokształceniowej — teoretycznej czy praktycznej — wszystko, co jest niezbędne, bez kroczenia poomacku, celowo, bez straty czasu i środków na rzeczy drugorzędne.

Zgłoszenia na broszurkę skierowywać na adres: „Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej — Wydział Społeczno - Oświatowo Wychowawczy, Warszawa, ul. Grażyńska 13, skrz. poczt. 38.

ZAMIANA

Zamienię się miejscem służby z kierownikiem IX st. Miejskanie służbowe — 3 pok. i kuchnia, elektryczności — na miejscu kolej, rzeka, gimnazjum kodekacyjne z prawami. Adresować: Jąbło n/Nerem.

ZE ŚWIATA POCZTY

(Według „La Interliglo de P. T. T.“ Redakcja: Petro Filhate, 54 rue Custine, Paris XVIII a).

STANY ZJEDNOCZONE. Państwowym monopolem w Stanach Zjednoczonych jest sama poczta; telegraf i telefon znajduje się w rękach prywatnych. Nawet najmniejsze miasta i wsi mają miejscowe towarzystwa telefoniczne. Opłata za korzystanie z telefonu wynosi miesięcznie od 2 do 4 dolarów, abonent ma prawo do nieograniczonej ilości rozmów. Za rozmowy zamieszko-nej płaci się według odległości i czasu trwania rozmowy.

Między towarzystwami telefonicznymi a telefonicznymi panuje silna rywalizacja. Największym towarzystwem telefonicznym jest „Western Union“ (unia zachodnia), obsługa której jest znakomita. Od 30 centów do 1 dolara, zależnie od odległości można wysłać telegram o 10 słowach.

Urzędnicy telefoniczni należą do syndykatu „Order of Railway Telegraphers“ [Zjednoczenie telegrafistów kolejowych]. Płaca telegrafistów wynosi od 5 do 7 dolarów za godzinę. (Serdeczne gratulacje! — przyp. zecera). W niektórych miejscowościach plac telegrafistów są jeszcze wyższe. Pracujemy najwyżej 9 godzin na dobe.

W. L. Person

FRANCJA. Wychodzący w Paryżu organ pocztowców — esperantystów „La Interliglo“ umieścił obszernie sprawozdanie z IX kon-ferencji pocztowców polskich.

Pismo dziękuje za jeszcze pocztowcom po- kim za przychylne stanowisko w sprawie Esperanta i wyraża nadzieję, że minister Miedziński poprze ruch esperacki wśród pocztowców polskich.

LOTWA. Ogólne zebranie pracowników P. T. T. w Rydze przyjęło następującą rezolucję — przeciw terrorowi na Litwie:

„Codziennie przynosi nam telegram wiadomości o nowych przesładowaniach przez rząd litewski względem zorganizowanych pracowników państwowych. Prześladując się nawet nauczycieli — demokratów, nazwiska których są szeroko znane w krajach sąsiednich.

Wielu przywódców demokracji i życia robotniczego zostało rozstrzelanych; inni są przesładowani i więzieni. We wstrętem dowiedzieliśmy się o rozstrzelaniu — reżesa związku pracowników państwowych na Litwie. Czyny to wszystko garstka ludzi, o paria — dyktatorze wojskowej. Wyrażając nasze oburzenie wobec obcych rządów Litwy, którzy igrają w wolności i życiem demokratów litewskich, zarząd towarzyskiego P. T. T. zwraca się do posła litewskiego w Rydze z propozycją, by wpłynął na rząd litewski i jego prezydenta, aby ustąpił wreszcie więzieniu i rozstrzelaniu przedstawicieli świata robotniczego i utrudniczenia.

Urzędnicy pocztowi Łotwy proszą wszystkie pisma robotnicze i urzędnicze o przedruk niniejszego protestu“.

ESTONIA. Kol. J. Vahlker donosi o nowym rozporządzeniu. Jakże wydawało się, że administracja pocztowa w sprawie postępowania z listami, które otwarte lub też zaklejone wyjęto ze skrzynek pocztowych. Jeżeli na listach tych jest podany adres nadawcy, zwraca się je nadawcy z dopiskiem „Zwrot na podstawie § 49 ustawy pocztowej“. Paragraf ten brzmi, że poczta nie odpowiada za przesyłkę listów

otwartych (miedruków). Jeżeli na listach tych nie ma adresów nadawców, wysyła się te listy do adresatów z dopiskiem, że list wyjęto ze skrzyńki w stanie otwartym.

LITWA. Krótkie zestawienie plac pracowników państwowych na Litwie: woźny 150 litów (lit = 1/10 dolara), listonosz — 170 litów, urzędnik VI stopnia, telefoniczka I stopnia — 180 litów, urzędnik V stopnia, telefoniczka I stopnia, najstarszy listonosz — 200 litów, urzędnik IV stopnia, najstarsza telefoniczka, młodszy technik, nacelnik urzędu VII stopnia — 240 litów, urzędnik II stopnia, technik, nacelnik urzędu VI stopnia — 280 litów, urzędnik I-go stopnia — 340 litów, starszy mechanik, nacelnik urzędu II stopnia — 380 litów; nacelnik urzędu I stopnia, szef centrali telef. w Kownie — 450 litów; nacelnicy urzędów w Kownie i w Kłajpedzie — 600 litów, dyrektor departamentu — 900 litów.

ANGLIA. W czerwcu 1927 wykonano okrago 26,000 połączeń telefonicznych między wyspą a kontynentem, oraz 28,000 między kontynentem a wyspą.

INDOCHINY. Rozporządzeniem francuskiego generalnego gubernatora zniesiono zakaz przyjmowania tubylców na wyższe stanowiska pocztowe. Odnosi się to jednakże tylko do tubylców, będących oby-

watami francuskimi. „La Interliglo“ przyjmuje z uznaniem to rozporządzenie gubernatora francuskiego i wita nowych kolegów indochińskich.

CZECHOSŁOWACJA. Automatycznym system telefonicznym, zaprowadzonym w ubiegłym roku w Pradze, funkcjonuje zadawalnie. Praga liczy 31,000 abonentów.

KORRESPONDENCJA Z ZAGRANICĄ

Pragną korespondować: 1) Koljo Benco, nac. poczty (= postelro), Batosevo, Bulgario, 2) Vackay Vasak, Polna na ces-movys, Czechosłowacja (z urzędnikami pocztowymi), 3) Lovis Collin, Petit Chemin de la Croix Gagnée Nancy (M. et M.) Franca, 4) E. Kind, Oststrasse 28 II Ensckirchem (Niemy), (pocztówkami), 5) Henco L. Post Office, Junghui, via Wuchow (So. China), 6) Auguste Eymard, 18 rue St. Michel, Lyon, Franca, 7) L. B. Bosloper, Korfmakerstraat 90, Rotterdam, Nederlando, 8) K.R. Agge, Volmar Yxkullsgaten 31. Stockholm, Szwecja, 9) Von Lanthen Arnold, Bern, Szwajcaria, 10) Constable James, Manse Row, Cressgates Tife, Skotlando, 11) Kosta Nikolov, telegrafomortisto, Popovo — Sumensko, Bulgario, 12) A. N. Lebedov, Tver, U. R. S. S., 13) Grohovat Andero, radiisto, postkerto 55, Herson, U. R. S. S., 14) Erjabin Aleksandro, Arkangelsk, U. R. S. S.

Leopold Kronenberg.

Z KARTY ŻALOBNEJ

S. P.

JANINA BOGACKA

urzędniczka Telegrafu w Warszawie, zmarła nagle w dniu 6 stycznia 1928.

Śmierć Koleżanki Bogackiej poruszyła do głębi umysły i dusze wszystkich, którzy ją znali, a w szczególności jej najbliższych współpracowników w służbie i w pracy społecznej.

S. P. Bogacka była osobą o bardzo wysokich i wszechstronnych wartościach. Jej wrodzona inteligencja, wysubtelniona szkołą życia, połączona z wykształceniem umysłu, postawiła ją w szereguach przodowników kultury społecznej między pracownikami poczty, telegrafu i telefonu, a zdolność odczuwania krzywdy ludzkiej i siurowe w odróżnieniu dobrego od złego, zjednały jej powszechny szacunek wśród Koleżanek i Kolegów!

Jako członek Zarządu Koła miejscowego Warszawa — Telegraf dominowała S. P. Bogacka w poczynaniach tego Koła i w wielkiej mierze przyczyniła się do normalizacji warunków pracy i stosunków Koleżanek w tym urzędzie. Mając pełne zaufanie współpracowników była kilkakrotnie delegatą na Kongresach naszych, a Kongres Wileński wybrał ją na członka Zarządu Głównego. Zrównoważona we wszystkich swoich pracach społecznych i w obcowaniu prywatnym, wnosiła S. P. Bogacka ze sobą wszędzie atmosferę pogodną i szczerą.

Wśród towarzyszy, czy też na zebraniach koleżeńskich, czy też w Krółku prywatnym, wszyscy podświadomie wyzywali, że ich rozmowie patronuje Prawda, Wiara i Nadzieja.

Przemieniając takimi wartościami S. P. Bogacka żywała w tempie przyspieszonym swój system nerwowy, o czym nawet jej najbliżsi sprawy sobie nie zdawali. Tem-

po tego procesu zużywania nerwów — było też przyspieszenie warunków pracy zawodowej w Telegrafie. Była jużistką i kilkanaście lat spędziła w rytmie stuków aparatów Hughesa. Uległa zupełnemu rozstrojowi nerwowemu, i w stanie nagłej depresji psychicznej przyspieszyła proces wywołania się ze swej ziemskiej powłoki. Rzuciła się pod pociąg i znalazła śmierć na miejscu.

Samobójstwo S. P. Bogackiej wypływa z wysubtelnienia najszlachetniejszych pierwiastków duszy ludzkiej, umoczonej warunkami życia doczesnego. Dysproporcja między dojrzewaniem duchowym a warunkami życia materialnego doprowadza do rozstroju nerwowego i sprowadza stan niepożyteczności, t. j. przewagę potrzeb psychicznych nad władzami umysłowymi człowieka.

Temu procesowi uległa S. P. Bogacka, wywołując swem nagłym odejściem w światły powoższy 281 Kolegów i poważną lukę w dynamice psychicznej naszej organizacji.

Pogrzeb odbył się dnia 11 stycznia b. r. na cmentarzu powązkowskim w Warszawie, przy bardzo liczny udział Kolegów i Koleżanek, i reprezentantów władz związkowych.

Cześć Jej Pamięci!

Cieżki cios społak Koła Witolda Baziaka, b. prezesa Związku z powodu śmierci jego matki, s. p. Franciszki Ksawery Baziakowej, obywatelki miasta Złoczowa, zmarłej 28 grudnia 1927 r.

Kol. Baziaków przyrządy tą drogą ocala i szczerze współczuje.

Przedm. Zarządu Głównego.

UPROSZCZENIE MANIPULACJI ZLECENIOWEJ

Żaden dział służby w urzędach pocztowych nie ma tak skomplikowanych manipulacji, jak dział zleceń pocztowych. Sumiennie wykonanie jej jest nadzwyczaj pracowite i zużywa wiele czasu, chociaż celowości w wielu wypadkach nie można dopatrzeć się ani odrobiny. Ażeby zbędność i kosztowność stosowania obecnego systemu uplastycznić dobrze zaczęło od omówienia konstrukcji księgi oddawczej, ponieważ w niej przedewszystkiem tkwią zasadnicze powody ogromu niepotrzebnej pracy i bezowocnego zużywania czasu.

Każda jej pozycja zawiera zbędne rubryki nadruki, wypełnienie których nie usprawiedliwia się żadnymi przewidywaniami informacyjno - ewidencyjnymi, gdyż wszystkie pod tym względem wyczerpujące dane posiadają inne rubryki księgi i jej załączniki.

Ważmy dajmy na to nadruki: „Przedstawiono do zapłacenia dnia”, „wykupiono dnia”. Wymagają one dwukrotnego wzięcia księgi do rąk, by wpisać potrzebne informacje, które i bez tego uwzględnienia w razie potrzeby zaczerpnąć można z innych rubryk księgi, a mianowicie: „Dzień płatności” i „Nadeszła dnia”, nadto z pokwitowań wysłania gotówki zainkasowanej, stanowiących załączniki księgi. Daty wykazane w tych dwóch rubrykach są wszak razem w myśl przepisów zleceńowych datami obowiązkowego przedstawienia weksli do zapłacenia. Daty wykazane w rubryce „Dzień płatności”, obowiązują w wypadkach otrzymania weksli w urzędach oddawczych przed dniem płatności lub tegoż samego dnia, a daty wykazane w rubryce „Nadeszła dnia” na wypadek nadejścia zleceniowych, po datach figurujących w rubryce przedostatniej. Wyjątki mogą mieć miejsce jedynie wtedy, kiedy na dzień płatności lub nadejścia weksli do urzędu oddawczego, przypada niedziela, święto lub też weksle nadeszły w godzinach wieczornych, gdy przedstawienie do zapłacenia jest niemożliwe. Podobne okoliczności należałoby uwidocznić w odnośnych pozycjach księgi oddawczej uwagami: „Niedziela”, „święto”, „wieczorem”.

Tym sposobem unikniby się marnowania czasu na wypisywanie we wszystkich częściach księgi oddawczej uwagami: „Niedziela”, „święto”, „wieczorem”.

Absolutny brak potrzeby notowania dat w rubryce: „Wykupiono dnia” dopatrzeć się można wobec przepisu, który w formie stanowczej domaga się wysłania gotówki zainkasowanej w dniu wykupienia weksla. A zatem daty odbite na dowodach nadania przekazów zleceńowych i czeków, przyklejonych do odnośnych pozycji księgi oddawczej, uważać można i należy na daty wykupienia weksli.

Nie można dopatrzeć się również sensu w istnieniu i wypełnianiu rubryki „kwotę należy przekazać dla...”, albowiem wypełnienie polega wyłącznie na powtórzeniu adresów odbiorców gotówki mającej się zainkasować, które to adresy każdy nadawca listu zleceńowego we własnym interesie wypisuje starannie na wykazach zleceńowych. Rubryka ta byłaby aktualna naczyniowa, gdyby listy zleceńowe nadcho-

dziły do urzędów bez wykazów, podobnie jak listy za pobraniem lub o ileby wykazów zleceńowych w urzędach oddawczych nie zatrzymywano i nie przechowywano w postaci załączników ksiąg oddawczych.

Zupełnie nie potrzebnie zużywa się na to czas, ntując w księdze oddawczej zleceń i na wykazach zleceńowych daty oddawienia weksli protestowanych z protestami nadto w księdze oddawczej — sumy związanych z protestem, które ma się ściągnąć od nadawcy listu zleceńowego. Tę rolę ewidencji utrzymują automatycznie fakty przyklejanie dowodów nadania listów z weksłami protestowanymi do odnośnych pozycji księgi oddawczej, a ewentualnie zasądzenie odnośnie notowania na tychże dowodach nadawczych w rubryce „Pobrano”, sumy obciążenia każdego listu, zawierającego weksel protestowany przy wypisywaniu go do księgi nadawczej — uzupełnił księgę oddawczą również danymi o kwotach, podlegających ściągnięciu od nadawców listów zleceńowych bez potrzeby wypisywania w każdej właściwej pozycji księgi oddawczej specjalnych klauzul o tem.

Zbędne są nadto rubryki: „Przekaz wysłano dnia: Nr. konta” i „Zleceń nie doszło, zwrócono dnia: do: pod Nr.” — Zbędne, ponieważ wymagane dane bierze się li tylko z dowodów nadawczych a przyklejonych do poszczególnych pozycji księgi oddawczej.

Zniesienie wszystkich wyżej wymienionych czynności zmieni w wielu urzędach zupełnie, a w niektórych do pewnego stopnia warunki, domagające się obecnie powiększenia ilości pracowników w związku z wprowadzeniem tegoż działu służby. Nadto umożliwiłby rekonstruować księgę oddawczą zleceń w ten sposób, ażeby rozmiar arkuszy, używanych dla księgi obecnej konstrukcji podzielić na trzy części, któreby się układały tak, ażeby przy wypisywaniu przesyłać zleceńowych do księgi oddawczej zapomoka kalki odbyły się jednocześnie egzemplarze zawiadomienia o wekslu i dowód odbioru.

W razie zrealizowania tej ostatniej inowacji zaoszczędzić się conajmniej 50 proc. pracy, która pochłania obecnie konieczność specjalnego wypisywania „Zawiadomień o wekslach” po faktach zapisania ich do ksiąg oddawczych.

Oprócz tego zaoszczędzić się kosztu papieru zużywanego dotąd do drukowania na oddzielnych kartkach wzmiarkowanych zawiadomień.

R. O.

Z ŻYCIA ZWIĄZKU

WIEC POCZTOWCÓW M. WARSZAWY

Z inicjatywy Zarządu Okręgowego odbył się w Warszawie dnia 30 grudnia r. ub. w sali Z. K. wiec pracowników poczty, telegrafu i telefonu zwolany dla omówienia sprawy poprawy bytu. Zebrany w liczbie 600 osób przewodniczył kol. Sobociński. Po zagajeniu przez kol. Jaskulskiego, który podkreślił potęgającą się niedolę pocztowców i nikłość ich uposażeń, pierwszy zabral głos w imieniu Zarządu Głównego kol. Stangierciak i złożył wyczerpujące sprawozdanie z dotychczasowej działalności Gl. Zarządu w sprawie poprawy bytu, podkreślając trudności jakie Zarząd napotykał w swoich wystąpieniach. Mówca wyraził nadzieję, że rząd Marezałka Piłsudskiego wniknie wreszcie w istotne potrzeby pocztowców i zaspokoili ich minimalne żądania. Następnie przemówił kol. Klimaszewski, insynuując dowiedzieć przyczyny niewywiązania naszych postulatów, poczem odczytał proponowaną przez się резолюcję. Kol. Targ, który z kolei zabral głos, zarzucał rezolucji swego przedmówcy nieracjonalność i nierówność, zwrócił uwagę zebranych na pokrzywdzenie pracowników oraz w b. mocnych słowach nawoływał Prezydium Zarz. Gl. do jednoczenia wysiłków w celu osiągnięcia jaknajlepszych rezultatów.

Po przemówieniu kol. Targu wywiązała się obszerna dyskusja na temat najpilniejszych potrzeb pocztowców, w której zabierali głos kol. Lisakowski, Smuga, Szurgot, Kurpił i inni. W wyniku dyskusji uchwalono następującą rezolucję zgłoszoną przez kol. Zygieskiego:

Zebrani na wiecu dnia 30-go grudnia r. ub. w sali Związku Zawodowego Kolejarzy, Pracownicy Poczty, Telegrafu i Telefonu m. Warszawy stwierdzają:

1) że położenie gospodarce Pracowników P.

T. i T. od dłuższego czasu jest nad wyraz rozpaczliwe.

2) że notowanie gospodarce Państwa nie jest obecnie tak krytyczne, aby istniała konieczność oddkładania nadal przez Rząd chwili przystąpienia z wydania pomocy Pracownikom P. T. i T.;

3) że postulaty gospodarce pocztowców przedstawiane Rządowi kilkakrotnie przez Zarząd Główny Związku są minimalne i życiowo uzasadnione;

4) że bez szybkiej poprawy bytu pocztowców, zabezpieczenia konieczne minimum egzystencji, utrzymanie prawidłowej komunikacji pocztowo-telegraficznej będzie utrudnione.

Wobec tego zebrani oświadczają, że popierają w całej pełni akcję Zarządu Głównego Związku Prac. P. T. i T. zdążającą do poprawy bytu i domagają się uwzględnienia przez Rząd postulatów Związku, a w szczególności:

1) bezwzględnej rewizji ustawy uposażeniowej celem zabezpieczenia minimum egzystencji;

2) wydania ogólnej pragmatyki służbowej dla wszystkich pocztowców, w myśl złożonego wniosku przez Ministerstwo P. T. i T.;

3) natychmiastowego załatwienia należności ubocznych.

Jednocześnie wzywamy ponownie Zarząd Główny Związku aby przedstawił Rządowi nasze minimalne postulaty i dobrze poinformował Rząd o naszym położeniu i nastrojach.

Zebrani na wiecu dnia 30-go grudnia r. ub. stwierdzają, że etaty osobowe w większości urzędów, wobec stale zwiększającego się ruchu, są za szczupłe i że wszyscy pracownicy P. T. i T. na prowincji i listonosze w Warszawie tracą na 10 — 12 godzin dziennie.

Wobec tego zebrani wzywają Zarząd Główny Związku do wystąpienia do Ministerstwa P. T. i T. z memoriałem o rewizji etatów osobowych w urzędach jak również do opracowania nowych zasad obciążania jednostek pracy, gdyż dzisiejszy

sposób obliczania jest niedokładny i wadliwy, a cały szereg wykonywanych czynności nie jest zupełnie w wykazie obrotu umieszczony.

Wiece pracowników poczty, telegrafów i telefonów miasta Warszawy odbyły w dn. 30/XII-27 r. stwierdza, że walka o postulaty pracowników musi być prowadzona solidarnie przez cały ogół pracowników bez względu na przekonania polityczne i orientacje społeczne, lub osobiste. W pałacu tel., w szeregu organizacyjnych nie może brakować, ani jednego świadka poczty. W tem zrozumieniu i w obrotach coraz większej masy materialnej w jakiej popadli funkcjonariusze pocztowo-telegraficzni muszą znaleźć niesłuski i dyssonanse wśród funkcjonariuszy pocztowych, a zorganizowani w poszczególnych związkach pracownicy winni mieć za obowiązek tak postawić sprawę w tonie własnych organizacji zawodowych, aby przewodniczący tych organizacji znaleźli drogę do wzajemnego porozumienia i skupienia się w jednym Związku Pracowników Poczty, Telegrafów i Telefonów Rzeczypospolitej Polskiej jako silnej, potężnej organizacji zawodowej, jedynie rękującą nadzieję przeprowadzenia postulatów pracowników poczty, telegrafów i telefonów w Polsce.

ŁÓDŹ:

W dniu 7.1.28. odbyło się Ogólne Zebranie członków tut. Koła przy udziale 150 członków. Przewodniczył kol. Libudzisz.

Zebranie zatwierdziło nowy Zarząd Koła w składzie następującym: prezes — Pstrokoński Feliks, wiceprezes — Nowiński Józef i Makacha Antoni, sekretarz — Kochanowski Mieczysław, skarbnik — Grabowski Michał, bibliotekarz — Rosalska Zofia, lewicy: Kędzierski Edward, Gajęcki Franciszek i Promieński Kazimierz.

Referat o działalności warszawskiego Zarz. Okręgowego wygłosił kol. Jaskuński, a o działalności Zarz. Głównego kol. Szczęch. Referat o wyborach do Sejmu i Senatu wygłosił kol. Królewski.

Po przeprowadzonej dyskusji uchwalono rezolucję, w której z uznaniem podziękowano za pracę dotychczasową Zarządowi Głównemu i Okręgowemu, lecz stwierdzono zarazem, że położenie gospodarcze pocztowców jest rozpaczliwe i wymaga doraźnej poprawy;

W sprawie wyborów do Sejmu i Senatu uchwalono konieczność czynienia zabiegów, by pocztowcy otrzymali możliwie najliczniejszą reprezentację w Sejmie i Senacie, przyczem w głosowaniu uchwalono, że pocztowcy miasta Łódź pójść do wyborów z Blokiem Bezpartyjnym Współpracy z Rządem Marszałka Piłsudskiego.

KOŁO:

Roczne Ogólne Zebranie Koła Miejscowego Związku Pracowników Poczty, Telegrafu i Telefonu Rzeczypospolitej Polskiej w Kole odbyło się w dniu 18 grudnia 1927 r. przy udziale delegata Koła Okręgowego, kolekt Tykwińskiego i delegatów pośrednich urzędów z Kłódawy i Brudzewa.

Zebranie zajął Prezes Koła Miejscowego kol. Majewski, proponując na przewodniczącą kolektę Czerniejewską, co wszyscy zaakceptowali. Na sekretarza został powołany kolega Kuźniewski.

Po odczytaniu i przyjęciu do wiadomości protokołu poprzedniego Ogólnego Zebrania, zabrał głos Prezes Zarządu Majewski, który wyjaśnił, że zadanie jego jako Prezesa Koła i jednocześnie Naczelnika Urzędu, jest trudne do wykonania, wskazał na trudność działalności swej z powodu ciężkich warunków pracy pocztowej i dlatego występował do Dyrekcyi kilkakrotnie w sprawie

powiększenia etatu, poruszając nawet w tej sprawie Zarząd Okręgowy, lecz starania jego jak dotychczas, pozostały bez skutku. Zdał sprawozdanie ze sprzedaży nalepek na Udziałowisko, których dotychczas urząd kolekt sprzedał za 900 zł. Dabie za 67 zł. Kłódawa za 120 zł. i Brudzew za 118 zł. Kolega Owczarek odczytał sprawozdanie kasowe i protokół Komisji Rewizyjnej, które zostały przyjęte do zatwierdzającej wiadomości.

Przewodniczący poddał pod dyskusję sprawozdanie. Zabrał głos kol. Rogoziński, który postawił wniosek, aby Koło Miejscowe zlikwidować i przyłączyć się do Koła Kaliskiego. Kol. Skrobót poruszył, że Koło Miejscowe w ciągu całego roku swej kadencji, nie miało ani jednego zebrania i z tego powodu również jest za zlikwidowaniem Koła. Kol. Majewski oświadczył, że krytyka jest dobra o ile nie jest drastyczna i nie przechodzi granic przyzwoitości i powiedział, że on, jako naczelnik przynajmniej zaszczytną godność prezesa Koła widział, że będzie mógł postępować względem swych pracowników po koleżeńsku. Krytykował stałe przyłączanie Koła do Kalisza, co do wyboru delegata wspólnego na kongres, który to delegat Koła Miejscowego w Kole nie zdaje żadnego sprawozdania z Kongresu, według niego winna być koleżeńskość przyznania wszystkim Kołom wysyłania swego delegata na Kongres. Kol. Bielawski oświadczył, że delegat na kongres winien wyjeżdżać corocznie jeden i ten sam, aby wiedział, jak kontynuować pracę dalej. Kol. Majewski jest przeciwny stałemu delegatowi.

Zabrał głos delegat Koła Okręgowego kol. Tykwiński i poinformował zebranych o działalności Zarządu Okręgowego i Zarządu Głównego.

Przystąpiono do wyborów nowego Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Wybrani zostali:

- a) do Zarządu: prezes — Skrobót, sekretarz — Pyciowa, skarbnik — Korslewski;
- b) do Komisji rewizyjnej — Czerniejewski i Rogoziński.

WÓLKOWSKY:

W dniu 17 i 18 grudnia 1927 r. odbył się odczyt, wygłoszony przez prelegenta kol. M-za Bolesława Chorośczonego na temat: „Prawa i obowiązki pracownika pocztowego”.

Program referatu obejmował między innymi zasady prawa organizacje Komisji Dyscyplinarnej, postępowania dyscyplinarnego, oraz ustawie emerytalną.

W treści owego odczytu zostały poruszone wszystkie ważne zagadnienia, mogące się zdarzyć w służbie pracownika pocztowego. Zorganizowanie takich odczytów przez Zarząd Okręgowy w Wilnie musimy traktować z wielkim uznaniem, ponieważ podjęta działalność przez dostępne zreferowanie, jak i zaінformowanie słuchacza, w wysokim stopniu spełniła swoje zadanie.

Osobie prelegenta jesteśmy bardzo wdzięczni za tak wielkie poświęcenie dla pracy kolektywnej składamy więc to drogą szczerze, koleżeńskie podziękowanie.

Pachowe, wyczerpujące, oparte na różnych przykładach ujęcie całości, referatu, wzbudziło wśród słuchaczy istotne zrozumienie konieczności zainicjowania z tym i zastosowania w praktyce. Przewieśnię naszem jest, by jak najwięcej podobnych odczytów zorganizowano, gdyż potrzeba ich od dawna jest odczuwana.

KATOWICE.

Z inicjatyw Komitetu Kulturalno-Oświatowego przy Zarządzie Okręgowym Związku Pracowników Poczty, Telegrafów i Telefonów w Katowicach założono kilka sekcji kulturalno-towarzystwisk, między innymi „Chór pocztowy”. Przysięgając do zrealizowania programu pracy wybrano w tym celu komitet, który zorganizował rychło odpowiedni zespół śpiewaczy złożony z pań i panów. Pierwsze inauguracyjne zebranie nowo powstałego towarzystwa śpiewaczego odbyło się dnia 18/XII b. r. Zebraniu przewodniczył kolega Niemczyk, który witając serdecznie zebranych i dziękując za zrozumienie intencji o którą inicjatorom chodziło, w wymownych i doniosłych słowach scharakteryzował idee pieśni polskiej, podkreślając zwłaszcza moralną jej i społeczną konieczność na zachodnich rubieżach Rzeczypospolitej.

Po ukonstataowaniu się zarządu w osobach: prezes — kol. Niemczyk, dyrekt — kol. Majeran Kazimierz, wiceprezes — kol. Greyer Aleksander, sekretarz — kol. Sieroczek Józef, skarbnik — kol. Frach Jan, przeprowadzono ożywioną i rzeczową dyskusję na temat wywodów przewodniczącego, ustalenia terminu stałych prób tygodniowych chóru i załatwienia kilka spraw natury zasadniczo-formalnej. Następnie przewodniczący apelował do wszystkich koleżanek i kolegów by gromadnie wstępowali do chóru pocztowego i zapisywali się na członków czynnych i nieczynnych. Po wyczerpaniu porządku dziennego zakończono zebranie hasłem „Pieśń Polskiej Cześć”.

NA RATY DO DZIESIECIU = MIESIĘCY = NA RATY

DLA PP. PRACOWNIKÓW POCZTY, TELEGRAFU I TELEFONU

POLECAMY:

PALTA ZIMOWE	OD 220 ZŁ.
JESIEŃNE	80 "
GARNITURY MARYNARKOWE	110 "
GARNITURY SMOKINGOWE	215 "

JAK RÓWNIEŻ PRZYJMUJEMY ZAMÓWIENIA Z WŁASNYCH I POWIERZONYCH MATERJAŁÓW

KRÓJ I ROBOTA PIERWSZORZĘDNA PODEJĄC ZAGRANICZNYCH ZURNALI

WYBÓR MATERJAŁÓW OSTATNICH NOWOŚCI

„CZYŻEWSKI”, Złota 15.

ASYGNATY WYDAJE ZARZĄD KOŁA MINISTERJALNEGO, DYREKCYI
WARSZAWA II, WARSZAWA II.